

„Een betrouwbaar rechter“? Nogmaals de Stelling van Amsterdam,
door Jhr. L. M. A. VON SCHMID, Eerste-Luitenant der Jagers.

Ware het niet, dat bovenstaand boekje door den S. aan *De Militaire Spectator* »ter recensie» gezonden was, dan zouden wij — ook uit deferentie voor de lezers van dit tijdschrift, die wij slechts ongaarne met een weinig loonende polemieek vermoeien — er ongetwijfeld het zwijgen toegedaan hebben.

Het lezend militair publiek toch, weet thans algemeen (il est payé pour le savoir) dat de Heer VON SCHMID over de Stelling van Amsterdam schrijft, dat in deze materie buiten hem — althans in eigen oog — geen betrouwbaar rechter gevonden wordt en dat hij iedereen staat, zonder kruk noch valhoed uit den vreemde noodig te hebben, al versmaadt hij een Nederlandsche kruk niet (zie bladz. 23).

Dit laatste leest men wel is waar nu pas, doch het kon reeds voorlang iedereen duidelijk zijn. Wie dus omtrent de Stelling van Amsterdam en hare fortificatorische inrichting *de* waarheid wil weten, ga bij S. ter markt.

Dit boekje is gewijd aan eene bestrijding van een artikel in N°. 3 van den loopenden jaargang van dit tijdschrift van de hand van den Heer VAN RAVENSWAALJ, die, het spreekt welhaast vanzelf, op het punt van rechterlijke betrouwbaarheid door S. gewogen en te licht bevonden wordt.

Die bestrijding komt ons voor »plus spécieuse que fondée» te zijn.

In de eerste 17 bladzijden besteedt S. namelijk al zijne krachten aan. . . ja, laat ons zeggen »pour enfoncer une porte ouverte».

De Heer v. R. toch, wenscht opstelling van geschut in de forten voor werking naar voren om de verdedigende artillerie in staat te stellen tot het vervullen van hare meest gewichtige taak, nl. het verhinderen van het in batterij komen der vijandelijke artillerie. Vooral in verband met het daarbij aangehaald citaat — dat de verdediging er met alle middelen naar streven moet de belegeringsartillerie te beletten zum Aufmarsch *innerhalb wirksamer Schussweite* te komen — behoeft men toch werkelijk niet zeer scherpzinnig te zijn, om te begrijpen, dat de Heer v. R., door dit uit de forten afgegeven geschutvuur, de eerste opstelling der aanvallende artillerie en ook de insluitingslinie op grooten afstand van de forten verwijderd wenscht te houden.

Nu geven wij dadelijk toe, dat door in plaats van: »het verhinderen van het in batterij komen der vijandelijke» te stellen »het verhinderen van het

reeds dadelijk op betrekkelijk korten afstand in batterij komen der vijandelijke" elk misverstand uitgesloten ware geweest, maar . . . de Heer v. R. schreef toch niet voor leeken.

Daarom had de Heer v. S. zich de moeite kunnen sparen HUYGENS, den schelen copiist en talloze citaten (heusch geen krukken of valhoeden!) ten tooneele te roepen om iets te bestrijden, wat niet bestreden behoefde te worden en voor welken strijd tegen windmolens een weinig doorzicht hem had kunnen behoeden.

Ten aanzien van de vraag of het hier bedoelde geschut in of buiten de forten moet worden geplaatst, hebben wij ons reeds meermalen voor het laatste verklaard, maar dit neemt niet weg, dat wij volkomen met den Heer v. R. instemmen, dat de verdedigende artillerie in het begin van den strijd er in moet slagen met haar zwaar geschut den aanvaller, dus ook diens artillerie op den grootst mogelijken afstand der forten te houden; welke afstand gewoonlijk wordt bepaald door de grens van het bedekte terrein. Waar de Heer v. R. dat geschut in de forten en dus noodgedwongen in koepels plaatst, gaan wij niet met hem mede, omdat wij meenen, dat bij voldoende voorbereiding in vreedstijd diezelfde vuurmonden, op het oogenblik dat de vijand voor de linie verschijnt, met hetzelfde doel in het tusschen-terrein kunnen zijn opgesteld. Al kiezen wij dus hier een anderen weg dan de Heer v. R., zoo is niettemin de tactische gedachte, die bij hem voorzigt, o. i. volkomen juist. Slaagt de verdedigende artillerie er toch in de eerste phase van het beleg niet in den vijand binnen het bedekte terrein te houden, c. q. daarin terug te werpen, dan heeft de verdediging haar eerste, in zijne gevolgen zeer beduidend, échec geleden.

Waar de Heer v. S. zijn betoog, dat het kanon van 10 cM. zich meer eigent voor werking naar voren dan voor nabijverdediging (een nogal nevelachtige onderscheiding), tracht te rechtvaardigen door de bewering dat dit kanon niet bruikbaar is voor kortstondig snel schieten op een ongeveer loodrecht door de rooilijn zich bewegend object, doch wel voor het beschieten van stilstaande en aan hunne plaats gebonden doelen en als voorbeeld het vuur op vijandelijke batterijen bespreekt; waar hij ter beoordeeling van de waarde van het kanon van 10 cM., vergeleken bij 15 cM. L/24 en 12 cM. A., alleen de spreidingen uit de schootstafels vergelijkt, daar waagt hij zich op een terrein, waarop hij blijkbaar niet thuis is. Het kanon van 10 cM. dient voor het vuren op levende doelen en niet op batterijen en ter vergelijking van de waarde van twee kanonnen dient men nog andere factoren te raadplegen dan de spreidingen. De Heer v. S. trouwens, begaat in deze brochure op artilleristisch en fortificatorisch gebied meer van die onnauwkeurigheden (1),

(1) Zoo op bladz. 20, o. a., en 21, b. a., waar de S. toont nog altijd niet begrepen te hebben, waarin eigenlijk het onwrikbare van de opstelling van een vuurmond op een kazemataffuit schuilt; getuige de opmerking: dat de bedding toch ook aan het kanon (van 10 cM.) een vast opstellingsvlak

waaraan wij evenwel van zijne zijde zoo gewoon geraken, dat wij ons de moeite niet getroosten willen ze uitvoerig te bespreken.

S'. betoog ten aanzien van het groot flankement en van de wachtforten geeft ons, na hetgeen wij vroeger reeds daaromtrent opmerkten, geen aanleiding nogmaals daarop terug te komen (1).

* * *

ERRATUM.

In het in de 3de Aflevering van dezen jaargang van dit tijdschrift voorkomend artikel »Eene oude quaestie, enz.», staat op bladz. 177, regel 10 van boven, »volledig peil»; dit moet natuurlijk zijn »onvolledig peil». Ik heb niet dadelijk rectificatie van deze misstelling gevraagd, omdat ik meende, dat, in verband met het voorafgaande, de juiste lezing door iedereen vanzelf zou gevonden worden. Den Heer 1ste Luitenant von SCHMID is dit, naar mij uit zijne pas verschenen brochure getiteld: »Een betrouwbaar rechter?» is gebleken, niet gelukt, en dit brengt Z.W.E.G. tot de meening, dat ik mij verzekerd houd, dat bij eenen eventueelen strijd om de Stelling van Amsterdam, de aanvaller eene nadering tot die gedeelten wil ondernemen, waar de inundatiën op volledig peil staan. Daar ik niet gaarne hiervan verdacht wil worden, wensch ik de ingeslopen druk- (wellicht schrijf-) fout thans nog te herstellen.

VAN RAVENSWAAY.

's Gravenhage, April 1897.

verzeerde. Men merke daarbij op, dat hier sprake was van een vuur in 1889, toen er nog geen remmen van 10 cM. bestonden.

Zoo op bladz. 25, b. a., waar het *rechtstreeksch* verband tusschen lengte- en hoogtespreidingen blijkbaar niet begrepen wordt.

Zoo op bladz. 26, o. a., waar dus ook voor positiën in hoog terrein het groot flankement tot een fortificatorisch paskwil verklaard wordt.

Zoo op bladz. 27, b. a., waar verboden wordt van een geregeld beleg te spreken, *tenzij* de slot-acte een stormenderhandsche poging zij.

Zoo op bladz. 29, b. a., waar de S. toont zich geen denkbeeld te kunnen maken van de bezwaren, verbonden aan het beschieten van een acces — d. i. dus van zich daarop bewegende, levende doelen — uit een pantserkoepel met nauwe richtspleet, indien die koepel *zijwaarts* van het acces staat.

Zoo op bladz. 31, b. a., waar de S. toont niet te weten, dat de artillerie over hulpmiddelen beschikt, die haar in staat stellen om bij het vuren op een vast doel, waarop zij des daags treffers verkreeg, die ook gedurende de duisternis te verkrijgen.

Doch genoeg; waar zouden wij eindigen?

(1) De stellige verklaring in de noot aan het slot der brochure, dat slechts $\frac{1}{3}$ van alle intervallen kleiner is dan 3000 M., is in strijd met den feitelijken toestand, zelfs al neemt men de tot dusverre ongebruikelijke en in het redeverband allerminst passende definitie van het woord interval aan, thans door den S. aangegeven. Aldus gemeten is nl. $\frac{17}{61}$ van het aantal intervallen kleiner dan 3000 M., welk getal wij hopen, dat de Heer v. S. ter wille van tendentieuze overwegingen niet meer zal tegenspreken.